

ט"ז יוני ס"י רכ"א

(בג) מותר לתקוע בו תקיעה של מצוה. צאו"ס סימן תקפ"ו
 צ"י [עמוד שמה ד"ה כחז] כתב בשם כל בו [סימן סד כו, נ], דדוקא
 אחר תקיעה לו, אצל המודר עזמו לא יתקע, דפעמים שאדם נהנה
 צמה שהוא תוקע, וכן כתב שם בשו"ע [סעיף ה]. ולפי זה ודאי לא
 קשה מידי מההיא דסעיף י"א
 שאסור ללמוד בספר הנאסר עליו
 בלאו האי סברא שכתבתי שם
 [ס"ק מ] אלא מטעם דהכא דולאי
 המורה משמחת לב, שהרי אסור
 ללמוד צימי אצלו, אם כן לא דמיא
 האי מנהג לשאר מנחות דלמרינן
 לאו ליהנות ניתנו אלא צוה נמשך
 הנאה לאדם. ואין להקשות ואם כן
 למה מותר ללמדו (מקרא)
 [מדרש] כדליתא בסעיף צ' הא
 יש לו שמחה מזה, י"ל דהתם החיוב
 עליו ללמוד עמו מכא מה אני צונס
 כו' על כן לא אכפת לן בהנאה,
 מה שאין כן בשאילת ספרים שאין
 עליו חיוב, כמו שכתוב בתשובת
 מיימון לעיל [ס"ק מ], כן נראה לי:

נדרים לו

עניין: הנאה מתלמוד תורה

רבי אברהם מן ההר לקמן מח.

שבעזרה. ספרים. ספרי תורה נביאים וכתובים, כדתי בבבא בתרא כופין
 בני העיר לקנות להם ספרי תורה נביאים וכתובים שכל אלו מבני העיר
 הם ואין לאחר חלק עמהם. ואיכא מאן דמקשה והיאך נאסרים לקרות בספרים,
 והלא מצוה היא ומצוות לאו ליהנות ניתנו^א. ולא קושיא היא, דלא שייך
 טעמא דמצוות לאו ליהנות אלא במצוה שהיא תלויה במעשה, שכשאדם עושה
 אותה אינו מתכוין לדבר הנאה, שאינו עושה אותה להנאת גופו אלא לעשות
 מה שנצטווה מאת השם, כמו שפירשנו באלו מותרין. אבל מצות לימוד,
 שהוא ענין ציור הלב וידיעת האמת, עיקר הציווי הוא כדי לצייר האמת
 ולהתענג וליהנות במדע לשמח לבבו ושכלו, כדכתיב פקודי י"י ישרים
 משמחי לב. ומשום הכי אבל אסור לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים^ב,
 מפני שהם משמחים לבו על כרחו. הילכך לא שייך למימר במצות תלמוד
 דלא ניתן ליהנות, שעיקר מצותו היא ההנאה והתענוג במה שמשיג ומבין
 בלימודו. הילכך כשהדירו זה את זה או הדיר זה את זה אסור לקרות בספר
 האוסר, שהרי על כרחו מגעת לו הנאה ממנו. ואיכא מאן דמתרץ [דאי

הקדמת האגלי טל

ומדי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תורה ואמרו כי
 הלומד ומחדש חדושים ושמח ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כ"כ לשמה כמו אם היה
 לומד בפשיטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. אבל הלומד ומתענג בלימודו הרי
 מתערב בלימודו גם הנאת עצמו. ובאמת זה טעות מפורסם. ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה
 להיות שש ושמח ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו. ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה
 דבוק לתורה. [ועיין פירש"י סנהדרין נ"ח. ד"ה ודבק]. ובזוה"ק דבין יצה"ט ובין יצה"ר אינן מתגדלין
 אלא מתוך שמחה. יצה"ט מתגדל מתוך שמחה של תורה. יצה"ר כו'. ואם אמרת שע"י השמחה שיש לו
 מהלימוד נקרא שלא לשמה או עכ"פ לשמה ושלא לשמה. הרי שמחה זו עוד מגרע כח המצוה ומכהה
 אורה ואיך יגדל מזה יצה"ט. וכיון שיצה"ט מתגדל מזה בודאי זה הוא עיקר המצוה. ומודינא דהלומד לא
 לשם מצות הלימוד רק מחמת שיש לו תענוג בלימודו הרי זה נקרא לימוד שלא לשמה כהא דאוכל מצה
 שלא לשם מצוה רק לשם תענוג אכילה וכהא אמרו לעולם יעסוק אדם כו' שלא לשמה שמתוך כו'. אבל
 הלומד לשם מצוה ומתענג בלימודו הרי זה לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה: